

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbbhus

**Patientsäkerhetsberättelse
Borgerskapets Äldrehem
2018**

Wiveka Wall
Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska
2018

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbbhus

Innehållsförteckning

Sammanfattning av patientsäkerhetsarbetet 2018.....	3
Övergripande mål.....	4
Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet.....	4
Struktur för uppföljning och utvärdering.....	5
Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits samt vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet.....	5
Samverkan för att förebygga vårdskador.....	7
Risicanalys.....	7
Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet.....	7
Hantering av synpunkter och klagomål.....	8
Sammanställning och analys.....	8
Resultat av mål och strategier för omsorgen 2018.....	10
Övergripande mål och -strategier för omsorgen 2019.....	11

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbhus

Sammanfattning av patientsäkerhetsarbetet 2018

Grundläggande för att öka patientsäkerheten och att förhindra uppkomsten av vårdskador är att alla medarbetare aktivt deltar i arbetet med att riskbedöma, förebygga och förbättra vård och omvårdnadsarbetet. Det är betydelsefullt att gästers och närståendes synpunkter tas till vara som ett av våra förbättringsinstrument.

För att öka delaktigheten har alla enheter kontinuerliga diskussioner på teammöten och reflektionsmöten gällande god omsorg och bemötande utifrån Borgerskapets värdegrund, Silviahemmets vårdfilosofi samt gällande lagar och bestämmelser. Alla nya medarbetare genomgår introduktionsutbildning som anordnas en gång per år.

Riskbedömningar i Senioralert gällande fall, undernäring och trycksår har utförts för varje ny gäst som flyttat in. Riskbedömningar genomförs av sjuksköterska och rehabiliteringspersonal tillsammans med övrig omvårdnadspersonal. Vid risk sätts åtgärder in och vårdplan samt rehabiliteringsplan upprättas. All omvårdnadspersonal har tillgång till hälso- och sjukvårdsjournalen. Instruktioner för förflyttning och annat som är viktigt för att förhindra vårdskada eller risk för vårdskada dokumenteras även i genomförandeplanen.

Uppföljning av åtgärder sker när gästens tillstånd och förutsättningar ändras eller vid händelse av fall, undernäring eller trycksår, dock minst var 6:e månad. Alla riskbedömningar, uppföljningar och händelser registreras för övergripande analys.

Alla enheter har genomfört systematiska förbättringsarbeten utifrån riskbedömningarna.

All vård och omsorgspersonal rapporterar avvikelser i journalsystemet Safedoc. Avvikelser hanteras enligt upprättad rutin med början på den egna enheten och vidare till Kvalitetsrådet.

Självskattningar för basala hygienrutiner genomfördes enligt plan 2 ggr/år. Resultatet har diskuterats i varje arbetsgrupp. Följsamhet till rutiner är hög. Endast enstaka avvikelser har förekommit. Infektionsregistreringar har genomförts och analyserats månadsvis.

Boendemöten, förtroenderåd och anhörigmöte har hållits.

Synpunkter har framförts/diskuterats gällande bl.a. larm, utformning av lokaler, mat - måltider och aktiviteter.

För att klara av att ge tillfredställande tillsyn, kräver våra lokaler hög personalbemanning. Vi arbetar kontinuerligt med att säkra tillräcklig bemanning i omsorgen genom att följa vårdtyngden och att optimera personalresurserna.

Renovering och anpassning av lokaler har fortsatt genomförts under 2018 med syfte att säkerställa tillgängligheten, tryggheten och patientsäkerheten. Under 2018 har bedrivits full vård - och omsorgsverksamhet i Enkehuset med 48 lägenheter för somatisk vård och Rozeliahemmet, vårt demensboende som utökats med 1 lägenhet 2018 till totalt 24 lägenheter. 93 gäster har sammantaget bott på Borgerskapets Äldrehem under 2018.

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbhus

Övergripande mål

Målet för Borgerskapets Äldrehem är att alla gäster ska känna trygghet och säkerhet i det dagliga livet och erbjudas god och säker vård och omsorg. Vård och omsorg ska bedrivas utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet i samråd med gäst och närstående. Alla medarbetare ska samverka för ökad säkerhet och för att uppkomsten av vårdrelaterade infektioner och andra vårdskador kan förhindras. Alla medarbetare ska aktivt föreslå förbättringar och medverka i förbättringsarbeten genom arbetsplatsträffar, kvalitets- och utvecklingsdagar och vid utvecklingssamtal. Alla avvikelser behandlas på Kvalitetsrådet som från 2018 består av fasta medlemsrepresentanter när det gäller undersköterskor och chefer, sjuksköterskor och rehab har ambulerande representanter. Kvalitetsrådet leds av MAS. Analys och åtgärd dokumenteras.

Organisatoriskt ansvar för patientsäkerhetsarbetet

Vårdgivare(VD)

Ansvarar för att resurserna tilldelas så att god samt säker vård och omsorg kan bedrivas. Ansvarar i samråd med fastighetsansvarig och verksamhetschef för lokalernas utformning.

Verksamhetschef

Ansvarar för att det finns ett ledningssystem med goda rutiner för patientsäkerhet och att det är känt och följs.

MAS

Ansvarar för att övergripande följa upp avvikelser, riskbedömningar och synpunkter från gäster, närstående och medarbetare.

Ansvarar för att kontinuerligt tillsammans med verksamhetschef, bitr.verksamhetschef, sjuksköterskor och paramedicinsk personal följa upp patientsäkerhetsarbetet och vid behov omarbeta rutiner och riktlinjer, både förebyggande och utifrån resultaten.

Verksamhetschef och Biträdande Verksamhetschef

Leder och fördelar arbetet på enheten.

Ansvarar för att alla medarbetare har vetskap om överenskomna rutiner och att de efterlevs.

Sjuksköterska

Ansvarar och följer upp delegeringar för läkemedelshantering på enheten.

Ansvarar för att avvikelser på enheten hanteras enligt rutin.

Ansvarar för riskbedömningar och uppföljningar enligt rutin.

Sjukgymnast/Arbetssterapeut

Ansvarar för att det finns de individuellt utprovade hjälpmedel som krävs för god säkerhet.

Ansvarar för översyn av hjälpmedel enligt rutin.

Ansvarar för obligatorisk förflyttningsutbildning.

Ansvarar för att övriga medarbetare har möjlighet att ta till sig information om hjälpmedel och instruktioner för förflyttningar så att ett gott och säkert omhändertagande av gästen kan tillgodoses.

Alla medarbetare i vård och omsorg

Har ansvar att följa rutiner och riktlinjer och arbeta för att säkerhet upprätthålls samt rapportera risker och avvikelser och bidra med förslag till förbättringar.

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbhus

Struktur för uppföljning och utvärdering

Kvalitetscontroller och MAS från Södermalms stadsdel gör uppföljning av verksamheten vart annat år.

Apoteket Farmaci AB genomför årlig uppföljning och granskning av läkemedelshanteringen.

Vårdhygien genomför hygienrund vartannat år.

Certifiering enligt Silviahemmets vårdfilosofi vart tredje år, senast i december år 2017.

Alla externa granskningar är rådgivande och lärrika och ses som tillfälle för verksamhetsutveckling.

Socialstyrelsen utför årliga boendeenkäter gällande nöjdhet, trivsel och delaktighet.

Riskbedömningar avseende trycksår, fall och nutrition följs upp på enheten månadsvis i teamet.

Avvikelse, synpunkter och klagomål följs upp på enheten i direkt anslutning till händelsen.

Infektionsregistrering följs upp på MAS/Sjuksköterskemöten/ronder och rapporteras vidare till Omsorgsledningsgruppen.

Arbets terapeut bedömer ADL-status för alla gäster vid inflyttning. Åtgärder för att bevara eller förbättra funktioner, ordinerar och utvärderas regelbundet.

Sjukgymnast bedömer fysisk status vid inflyttning och ordinerar träningsinsatser enskilt eller i grupp. Insatserna utvärderas regelbundet.

Hur patientsäkerhetsarbetet har bedrivits samt vilka åtgärder som genomförts för ökad patientsäkerhet

Riskbedömningar i SeniorAlert gällande fall, trycksår och undernäring har genomförts för alla gäster och åtgärder har satts in.

Kvalitetsrådet behandlar alla avvikelser. Säkerhet och trygghet är stående punkter på agendan då risker utifrån statistik kan lyftas fram och analyseras.

Vid upprepade fall samverkar hela teamet, inklusive läkaren i riskinventeringen samt föreslår och genomför åtgärder. I många av fallen har ändrad medicinering gett goda resultat. Övriga åtgärder som vidtagits är anpassning av boendemiljön och hjälpmedel. Alla åtgärder genomförs i samråd med gäst och i förekommande fall med närstående. Det är viktigt att eftersträva balans mellan självständighet och säkerhet så att livsrummet inte upplevs styrt och begränsat. Begränsningsåtgärder, såsom sänggrindar och bälten används ytterst sällan. Om de bedöms absolut nödvändiga, dokumenteras och utvärderas användningen i en omvårdnadsplan enligt rutin.

Alla enheter arbetar aktivt med att fördela måltiderna jämnare över dygnet och att bevara nivån på ofrivillig nattfasta mindre än 11 timmar.

Vi samverkar med Flexident AB med syfte att främja en god munhälsa hos våra gäster. Flexident utbildar all personal årligen i munhälsa. Flexident utbildar/samverkar med sjuksköterskorna i bedömningsinstrumentet ROAG.

Självskattning av följsamhet till basala hygienrutiner har genomförts två gånger under året. E-utbildning i basala hygienrutiner görs årligen. Vårdhygien utbildar all personal årligen i basala hygienrutiner.

Registrering av antibiotikabehandlade infektioner sker löpande. Resultat analyseras i sjuksköterskegruppen och sätts i relation till resultat för uppföljning av följsamhet till basala hygienrutiner.

Samverkan med Smittskydd Stockholm. Alla gäster har erbjudits influensavaccin Sjuksköterskorna har vaccinerat, registrerat och dokumenterat varje gäst i journalsystemet "Vaccinera" med Hälsodeklaration och given dos vaccin.

Genomgång av rutiner i händelse av brand.

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbhus

Utbildningar 2018

- Hygienutbildning av Vårdhygien för alla inom vård och omsorg samt städ- och tvättpersonal.
- Utbildning i munhälsovård för all omvårdnadspersonal av Flexident AB.
- ROAG-munhälsovårdsutbildning för alla sjuksköterskor av Flexident AB.
- Kvalitets och verksamhetsutveckling genom utbildning i ”Personcentrerad vård av äldre och personer med demenssjukdom” två dagar plus två handledningstillfällen på en enhet genom företaget Lära.
- Fyra undersköterskor har genomgått ”Introduktionsutbildning för handledare” på Kungsholmens vårdgymnasium.
- Steg 2 läkemedelsutbildning för sjuksköterskorna. ”Behandling med nya antikoagulantia, riktlinjer, nytta, risker, likheter, jämfört med Waran”. ”Läkemedel vid sömnbesvär hos äldre-melatonin m.fl. läkemedel diskuteras” och ”Patientfall” av Apoteket AB.
- IT/Larmutbildning för omsorgspersonalen.
- Utbildning i Palliativ vård, en sjuksköterska och sju undersköterskor har utbildats till Palliativa ombud via Palliativt kunskapscentrum, Stockholms Läns Landsting.

Uppföljning genom egenkontroll

- Bemötande och nöjdhet hos gäster genom individuppföljning av biståndshanläggare från Stockholms Stad. Socialstyrelsens boendeenkät följs upp för vårt ständiga förbättringsarbete.
- Uppföljning av resultat i nationella kvalitetsregister.
- Läkemedelsgenomgång sker årligen. Antal läkemedel per gäst och antal gäster med psykofarmaka analyseras.
- Månatlig uppföljning av avvikelser på enheternas arbetsplatsträffar.
- Kvalitetsråd varannan månad med riskbedömning, analys och åtgärd av avvikelser.
- Självskattning av Basala Hygienrutiner två gånger per år.
- E-utbildning i Basala Hygienrutiner med utbildningsbivis.
- Samtliga rutiner för HSL och SoL utvärderas årligen och revideras fortlöpande.
- Granskning av HSL- och SoL- journaler årligen.

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbhus

Samverkan för att förebygga vårdskador

För goda hygienrutiner och för eliminering av vårdrelaterade infektioner samarbetar vi med Vårdhygien Stockholm.

Hygienrond med hygiensjuksköterska från Stockholm Vårdhygien sker v.a.år.

Flexident AB erbjuder tand/munhälsobedömning till våra gäster 4 ggr/år.

Apoteket AB granskar och ger råd för god och säker läkemedelshantering.

Läkarorganisation, Örbydoktor som ansvarar för läkarinsatserna på Borgerskapets Äldrehem, deltar aktivt i riskbedömningar och ansvarar för läkemedelsgenomgångar.

Rehabpersonal är alltid delaktig i riskbedömningar, ordinerar hjälpmedel till gäster och arbetshjälpmedel, utvärderar och undervisar i användandet av hjälpmedel, ansvarar för personalens ergonomiutbildning och gästernas träning.

Borgerskapets kökspersonal lagar god och näringsriktig kost och är behjälplig vid frågor, bland annat avseende undernäring.

Fastighetsförvaltaren och vår interna fastighetstekniker medverkar till säkerheten genom att snabbt åtgärda brister och skador både i inne- och utemiljön.

Vår interna servicepersonal ansvarar för städ och tvätt till Borgerskapets gäster.

Risikanalyser

Risikanalyser beträffande adekvat bemanning genomförs regelbundet. Bemanning sker utifrån vårdtyngd. Vid introduktionsutbildning och löpande genomgår alla medarbetare utbildning i förflyttningsteknik och i hantering av förflyttnings- och andra hjälpmedel. I utbildningen ingår undervisning i riskanalys som ska göras vid varje användning av hjälpmedel.

Årlig delegeringsutbildning för säker läkemedelshantering till omvårdnadspersonalen.

I den årliga introduktionsutbildningen ingår delegeringsutbildning.

När nya tekniska hjälpmedel införs görs en noggrann riskanalys gällande både gäster och personal.

Risikanalyser för den enskilde gästen görs angående fall, undernäring och trycksår. Dessa registreras i SeniorAlert.

I analysen ingår läkemedelshantering från ordination till intag.

Risker i lokalerna för vård och omsorg analyseras och åtgärdas kontinuerligt.

Hälso- och sjukvårdspersonalens rapporteringsskyldighet

Avvikelser, synpunkter och klagomål tas upp och diskuteras på enheten.

Det är en stående punkt på APT(arbetsplatsträffar). Analys av orsak och förslag till åtgärd som förhindrar upprepning diskuteras och dokumenteras. Förslag på förbättring utvärderas på enheten.

I Kvalitetsrådet görs en bedömning om det inträffade enbart skall hanteras i det lokala säkerhetsarbetet eller om det också ska anmälas vidare (Lex Sarah, Lex Maria).

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbhus

Hantering av synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål

Alla synpunkter och klagomål registreras och analyseras. Hantering sker i den nära verksamheten, i första hand med personligt möte med berörda personer.

Klagomål och synpunkter besvaras och åtgärdas skyndsamt

Ris- och ros-blankett finns tillgänglig ute på enheterna. Blanketten skickas till verksamhetschefen som ansvarar för att återkoppla till anmälaren.

Sammanställning och analys

Samverkan med gäster och anhöriga

Alla gäster får vid inflyttning information om det förebyggande arbetet med patientsäkerhet, riskbedömningar och kvalitetsregister. Kontaktman och verksamhetschef/bitr.verksamhetschef informerar också om hanteringen av klagomål och synpunkter.

Gäster bjuds in till boendemöte minst fyra gånger per år.

Gäster bjuds in till förtroenderåd minst fyra gånger per år.

Anhörigmöte regelbundet årligen.

Resultat

Sammanlagt har 93 gäster bott på Borgerskapets Äldrehem under 2018. De senaste åren har gästernas vård- och omsorgsbehov ökat, allmäntillståndet är i regel sämre och gästerna är också äldre vid inflyttning vilket ökar riskerna för fall, trycksår och undernäring.

1.Mål:Minska fall och fallskador

	2017	2018
Andel boende med fallrisk.	95%	95%
Antal faktiska fall.	150	250
Fall med sjukhusvistelse som följd	3	6

Största delen av fallen har inte medfört någon skada.

- 6 fall har orsakat fraktur i höft, bäcken eller arm.
- Vid 10 fall har det uppstått någon typ av sårskada.
- När gästen faller görs en genomgång av vilka åtgärder som kan minska/minimera risken för nya fall. Detta görs i samarbete med ansvarig läkare, sjuksköterska, kontaktman och sjukgymnast. Bland annat diskuteras nutrition, typ av läkemedel samt förändringar i boendemiljön. Detta sker inte enbart efter ett fall utan kontinuerligt utifrån förändringar i gästens status. Ökningen av antal fallavvikelser är främst orsakat av större uppmärksamhet gällande rapportering, detta som ett led i förbättrat patientsäkerhetsarbete. Många av våra gäster önskar vara självständiga vilket ökar risken för fall. Det är viktigt att eftersträva balans mellan självständighet och säkerhet så att livsrummet inte upplevs som styrt och begränsat.

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbhus

Dokumentation av nutrition, trycksår och fall sker i vårdplaner i journalsystemet Safedoc. Riskbedömning av nutrition, trycksår och fall med åtgärd och uppföljning sker i SeniorAlert och utvärderas på teamträffar kontinuerligt och kan justeras efter gästens behov.

2. Mål: Förhindra uppkomsten av trycksår

	2017	2018
Andel boende med risk för trycksår	25%	25%
Antal faktiska trycksår	0	0

- Förebyggande åtgärder av trycksår med hjälp av antidecubitusmadrasser, avlastande hjälpmedel samt information om hudvård och nutrition.

3. Mål: Förhindra ofrivillig viktminskning

	2017	2018
Boende med risk för undernäring. (BMI < 22)	40%	40%

Tjugofem personer har haft en ofrivillig viktminskning.

- Kost och vätskeregistrering har genomförts. Berikad kost, näringsshots och näringsdryck har ordinerats.
- Projekt Nutrition 2016-2017 med inriktning på munhälsan där också tugg och sväljsvårigheter har uppmärksamats har bidragit till ökat fokus på en mer individanpassad matsituation för den enskilde.

4. Mål: Korrekt läkemedelshantering

	2017	2018
Avvikelse i läkemedelshantering	134	88

- Avvikelserna har analyserats och åtgärder har vidtagits. Utebliven dos, troligen beroende på utebliven signering har varit den oftast förekommande orsaken till avvikelser. Ny rutin tillskapades efter samtal med personalen för att säkerställa att alla mediciner är givna och signerade för dygnet hos den enskilda gästen, ”Rutin vid överlämnande av läkemedel” som utvärderats och uppdaterats under året. Införande av ny rutin ”Rutin vid överlämnande av läkemedel” har bidragit till minskade läkemedelsavvikelser 2018.
- Samtal i arbetsgrupperna har genomförts.
- Apotek AB läkemedelsutbildning steg 2 för sjuksköterskor våren 2018.
- Delegeringsutbildning årligen och vid introduktionsutbildningen.

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbhus

5. **Mål:** Hindra spridning av vårdrelaterade infektioner.

Tack vare ett gott vårdhygieniskt arbete har vi inte haft något utbrott av Calici 2018.

- All omvårdnadspersonal har genomgått utbildning genom Stockholm Vårdhygien och genomfört e-utbildning i basala hygienrutiner.
- Infektionsregistrering följs regelbundet på alla enheter.
- Mätning av följsamhet till basala hygienrutiner har skett vid 2 tillfällen under året.

Resultat av mål och strategier för omsorgen 2018

Kvalitetsrådet – Vidareutveckla patientsäkerhetsarbetet genom fasta medlemmar i Kvalitetsrådet.

Sedan 2018 har Kvalitetsrådet tio fasta medlemmar från olika yrkeskategorier på Borgerskapet och leds av MAS. Vi arbetar aktivt med avvikelser i verksamheten, tittar efter mönster och utvecklar våra rutiner för att stärka patientsäkerheten. Ökningen av antal avvikelser är främst orsakat av större uppmärksamhet gällande rapportering, detta som ett led i förbättrat patientsäkerhetsarbete. Kvalitetsrådets medlemmar ansvarar för att återrapportering av avvikelserna sker på APT, Team-och MAS/Ssk.möten.

Utbilda personalen på Rozeliahemmet, vårt demensboende i kvalitetsregistret Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demenssjukdom(BPSD).

BSPD drabbar många av personerna med demenssjukdom. Symtomen kan vara oro, aggressivitet, hallucinationer, sömnstörningar m.m . Genom att använda BPSD- registret kan personalen arbeta strukturerat genom att observera, analysera, planera åtgärder och följa upp.

Fem personal har genomgått utbildning i BPSD under 2018.

Genom att använda BPSD registret kan personalen arbeta strukturerat genom att observera, analysera, planera åtgärder och följa upp.

Samverkan med Flexident AB - Sjuksköterskor och tandläkare samverkar i riskbedömningar (ROAG) i SeniorAlert. Genom samarbete i riskbedömningsinstrumentet ROAG upptäcka oral ohälsa i tidigare skeden så att det inte blir akut.

Samarbetet har permanentats under 2018 och sker nu fortlöpande i samarbete med Flexidents tandläkare.

Kvalitets och verksamhetsutveckling genom utbildning i ”Personcentrerad vård av äldre och personer med demenssjukdom” 2 dagar plus 2 handledningstillfällen på en enhet genom företaget Lära.

Har genomförts och permanentats på ytterligare en enhet under 2018.

Brandutbildning i teori och praktik för alla.

Har genomförts under 2018

Utbildning från PKC för att utbilda sju personal till Palliativa ombud.

2018 har sju undersköterskor och en sjuksköterska fått utbildning i Palliativt förhållningssätt.

Stiftelsen Borgerskapets Enkehus och Gubbhus

Övergripande mål och -strategier för omsorgen 2019

- Fortsätta utbilda all personalen på Rozeliahemmet, vårt demensboende i kvalitetsregistret Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demenssjukdom(BPSD).
BSPD drabbar många av personerna med demenssjukdom. Symtomen kan vara oro, aggressivitet, hallucinationer, sömnstörningar m.m. Genom att använda BPSD registret kan personalen arbeta strukturerat genom att observera, analysera, planera åtgärder och följa upp.
- Fortsatt utbilda Palliativa ombud genom PKC.
”Undersköterskans roll i palliativ vård”.
- Utbilda rehab personalen i fallprevention.
”Ett fall framåt”
Sektionen för äldres hälsa, Akademiska sjukhuset, Uppsala.
- Internutbildning av rehab personalen till Borgerskapets omsorgspersonal i förflyttningsteknik/fallprevention.
- Verksamhetsdagar.
Fördjupa Borgerskapets värdegrund med fokus på bemötande, service och kommunikation.